

AB ile Türkiye arasında, son mevzuat değişiklikleri çerçevesinde hızlı kargo ve posta yoluyla muafien yapılan işlemlerin karşılaştırılması

Aret Kutlu

Bilindiği üzere, 15.03.2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Karar ile gümrük vergilerinden muafiyet konusunu da düzenleyen 2009/15481 sayılı Karar’da değişiklik yapılmıştır. İlaveten, Avrupa Birliği’nde (“AB”) ise hızlı kargo ile gelen eşyaya ilişkin KDV muafiyetlerinde yakın zamanda özellikle e-ticaret firmalarını yakından ilgilendiren gelişmeler yaşanmıştır. İş bu yazımızın konusunu, anılan değişiklikler çerçevesinde gerek gerçek gerekse tüzel kişilerin posta ve hızlı kargo taşımacılığı ile ithal edilen eşyasında, gümrük muafiyetleri açısından AB ve Türkiye uygulamalarının karşılaştırılması teşkil edecektir.

1. Son durumda ülkemizde hızlı kargo ve posta yoluyla muafien yapılan işlemler

15481 sayılı Karar’da öne çıkan değişiklikler ise iş bu yazının konusu çerçevesinde şu şekildedir:

- Tek ve maktu vergi oranı eşyanın AB harici ülkelerden gelmesi halinde %20’den %30’a çıkarılmıştır.
- Gerçek kişiler için tek ve maktu vergi uygulamasından faydalanacak eşyaya “kıymeti 1.500 Avro’yu geçmeyen ilaç cinsi eşya” eklenmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki 15481 sayılı Karar’da yapılan değişiklikler, 1 Mayıs 2022 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

Söz konusu tarihten itibaren ise posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla bir kişiye gelen ve ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşya, Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi (ETGB) kapsamında aşağıdaki şekilde vergilendirilecektir.

Kişi	Eşya	Ağırlık	Tek ve Maktu Vergi:
Gerçek kişi	– Kıymeti 150 Avroyu geçmeyen eşya – Kıymeti 1.500 Avroyu geçmeyen ilaçlar	Brüt 30 kilogramdan az	– AB’den gelenler: %18, – Diğer ülkeler: %30 – Eşya ÖTV (IV) sayılı listede ise: İlave %20
Tüzel Kişi	– Kıymeti 22 Avro’yu geçmeyen eşya		

Gönderinin yukarıdaki limitleri aşması halinde, (numune eşya ve model, inceleme, analiz ve test eşya vs. saklı kalmak kaydıyla) yürürlükte olan ithalat vergilerine ilişkin oranlar uygulanmak suretiyle gümrük beyannamesi açılması gerekecektir.

2. Hızlı kargo ve posta yoluyla muafien yapılan işlemlerde AB uygulamaları

AB’de ise geçtiğimiz dönemde özellikle e-ticaretin pazarda ciddi oranda pay sahibi olmasıyla hızlı kargo ve posta yoluyla gelen gönderilere ilişkin önemli değişiklikler yaşanmıştır.

AB'deki işletmeler için adil rekabet ortamının sağlanması ve düşük kıymetli (kıymeti 22 Avro'nun altındaki) gönderilere sağlanan muafiyetten kaynaklı KDV zıyainın önüne geçilmesini teminen, 1 Temmuz 2021 tarihinden itibaren, KDV e-ticaret kuralları (*VAT e-commerce rules*) adı verilen yeni düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Söz konusu yeni mevzuat çerçevesinde, kıymeti 150 Avro'yu geçmeyen, üçüncü ülke ve topraklardan ithal edilen eşyanın uzaktan satışı için yeni yükümlülükler takdim edilmiştir.

Bu itibarla, 1 Temmuz 2021 tarihinden itibaren, 3. ülkelerden yapılan düşük kıymetli (kıymeti 150 Avro'yu geçmeyen) eşya ithalatında uygulanan KDV muafiyeti kaldırılmış olup ilgili KDV'nin beyanı için ise "IOSS" ve Özel Düzenlemeler ("*special arrangements*") adı verilen sistemler hayata geçirilmiştir. Buna göre, bahse konu tarihten itibaren, AB'ye yapılan tüm ithalatlar kıymetine bakılmaksızın KDV'ye tabi olacak ve gümrük beyannamesi açılması gerecektir. İlgili gümrük beyannamesinin açılması için de SDRS ve basitleştirilmiş usuller hayata geçirilmiştir. Ancak, söz konusu kolaylaştırmalar özel tüketim vergilerine tabi eşya ("*excise goods*") için uygulanmamaktadır. Son olarak, söz konusu eşya için gümrük vergileri muafiyeti, 1186/2009 sayılı Konsey Tüzüğü¹ çerçevesinde devam etmektedir.

3. Sonuç

Gerek 15481 sayılı Karar gerekse de AB'nin uyguladığı yeni KDV kuralları karşılaştırıldığında, genel itibarıyla aşağıdaki sonuçlar elde edilmektedir.

- Gerçek kişiler yönünden: Hem AB hem de ülkemizde kıymet sınırı 150 Avro olduğundan uygulama paralellik göstermektedir. Ancak hızlı kargo kapsamında ülkemizde ÖTV'ye tabi eşya ithal edilebilirken AB'de benzer eşyanın yukarıda açıklanan IOSS kapsamına dahil edilmediği görülmektedir.
- Tüzel kişiler yönünden: 15481 sayılı Karar'daki diğer muafiyetler saklı kalmak kaydıyla, AB'de 150 Avro'luk limit hem gerçek hem de tüzel kişiler için uygulanırken, ülkemizde benzer kolaylığın tüzel kişilere daha düşük bir kıymet sınırıyla sağlandığı görülmektedir.

Kaynakça:

- 4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar, Karar Sayısı: 2009/15481, Bakanlar Kurulu Kararı; 07.10.2009 tarihli Resmî Gazete
- (European Commission Directorate-General Taxation And Customs Union Customs Policy, Legislation, Tariff, 2021)

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

¹ Council Regulation (EC) No 1186/2009 of 16 November 2009 setting up a Community system of reliefs from customs duty